

היסטריות, שלפי דעתם ישנים
ואר חבקוק ובין "מוזורי שלמה",
המקובלת מייחסת אותם לזמן
ירושלים על ידי פומפיאוס ה-
אך הטענות האלה אין ממש
כל צרכן. ידועה היא הנחותו של
טומרה, שלפה כיבושה של ירוש
על ידי פומפיאוס — שלפי דברי
ח' ח' ביום הכפורים — נזכר ב-
בפער במקום שאנו קוראים
הצדק לבלו בкус חמתו אביה
ווכה יлон והברמן) גליות
מוועך מנוחת ים הבפורים הור-
ייהם לבלעם ולכשילים ביום צום
מנוחתם". אבל ברור שהנזהה
ורכת היא מיסודה. מדובר כאן
הן הרשע ולא על פומפיאוס. אין
זון בן רמז לכיבוש ירושלים.
ואם דאמת לפניו כאן תמונה אחד-
מרי. מורה הצדק ואנשי סייעו
הרתו, והם במקום גלותם —
ביסטר ובלאט — חוגגים את יום
שבת מנוחתם כלומר את יום
שליהם, ופתאום מופיע "הכהן
כדי להבシリם. ובצדק העיר ש-
— וכן. א. לוינשטיין —
בר פה על כת שיש לה לוח מ-
איינה חוגגת את המועדים ב-
ללוח המקובל. והרי דבר מפי
בר שכטר בשעתו עמד עז' כך
בכת החזיקו בלוח לפי שנת הד-
ניגוד ללוח המקובל לפי שנת הד-
מן הרاوي להזיר כאן שקטע
היובלות במקורו העברי נמצאת
במערה בין ספרי הכת! רמי
הכת, בסרך היחד (א 14). ה-
מקבלים על עצם שלא לצוד
=לעבור על) אחד מכל דברי
ציהם (=בזמניהם) ולא קודם
לי שחוקה זאת שהיא יסודית
ש侃ות הכת, משתקפת גם ב-
עמ' י המזיכר בהחלטת הד-
על לוח דחמה הניתנות לנוח
יובלות (ביחוד ו' כ"ט) ומהדבר
אור על "הказים אשר حقק (אל?)
משמעות אור... ועל המדבר
— בכיה הייתה משלים בהתאם
למפתח חסדיו עולם בראשי
בכל קץ נניה... מהוק חרות
יאשי שנים" וכו') (דעתו של
שהסר משה בין עמוד ט' ל-
לא מחורת לי).

עברנו כבר לדעות הכת ר-
הפטימיים. והרי כאן מגילת
היחד" היא כאוצר בלום מלצ-
מעניות ומיראות עיניהם, אף
שעוד רוחקים אנחנו בעת מלאה
תה על בוריה. השערתו הראי
ולסוקנייה שהכת היא כת של

לא זו בלבד אלא הניקוד והפיסוק מקדים אף על מי שהוא מנוסה ובקיא בקריאת טבטים עבריים שלאחרי הילך מקרה והוא יעמוד בטבטים קשים אלה על הרבה דברים שמדובר לא ראה אותם, ודוקא בהםן המקבילות שאין דעתו בדעת המהדר.

זאת ועוד. אם מהדורתו של הגרמן יש בה משום דבר השווה לכל נפש אין זאת אומרת שאין בה מן התידוש. בשקייה ובטוב טעם עבר המחבר על הטבטים שעוזר אותו והשكيיע עבורי היה הרבה בקביעת הטבסט ובהערותיו הגבראות את הסתוות הרביהם. בכמה מקומות אתה מתפלל קצת על המחבר שהנicha פתרון פשוט גנוקט פתרון דחוק; ככה למשל בסרכי היחיד ה, 14 יש לגרוס ישיאנו (ש שמאלית); ט, 24 ל (א) ייחוץ; י"א 2 מטה (=מוטה). התרומה החשובה ביותר של מהדורות זו מהווים המפתחות. המחבר הוסיף למדורתו רשיימה מקיפה של כל המונחים הנמצאים בשלושת הטבטים שעוזר והיא מביא לצורך קינקורדנציה את כל המשפטים שבהם מופיעים הביטויים האלה. והוספה זו משמשת מכיר עוזר מצוין למי שריצה לעמוד על מחשבות הבית והפתחות מתוך השוואה בלתי תלואה של הטבטים, בין הביבליוגרפיה המפורשת של כל מה שנתפרסם בעברית על מגילות ים המלח קיבעת ברמה לעצמה.

גם באשר לשם הבית והת浩ותה יש לו להגרמן דעות משלו. כבר עם פריסום הקטעים הראשונים של סרכי היחד הרגישי בכך שכן "יחד" משמש בשם עצם ולא עברו ימים רבים ות. יлон הסיק מזה שיחד" הוא שם הבית שלנו ושוא ששם נרדף ל"רבבים", מונח שאף הוא שכיח בטסט הנ"ל. ואילו הגרמן טיען שיש להבחין בין "יחד" ו"רבבים", כיון שלפי דעתו היחיד אינו אלא דרגה בכת וشيخ גם דרגה גבוהה יותר והיא דרגת הרבבים. לא פשוט הוא לקבוע מסמורות בעניין זה — בירת הגדוד כל זמן שאינו בידנו התחלה של מגלת סרכי היחד הנמצאת ברשותו של בית הנכחות על שם ריקפלר. ברם נדמה לי שבאמת מתקבל — על סמך צירופים קבועים החזורים ומופיעים בטסט הנידון וביחד על סמרק ההוראות יקבעת העונשין בעמוד ו' — להנich הבדל בין היחיד והרבבים, ושהרבים מהווים דרגה יותר גבוהה בתוך הבית. בכלל ואת יש לפני דעתך לראות, ביחד שם בוליל לכל חברי הבית (כבר היה מי שהציג לפרש את המונח לפני החתיב בעזרא ד' ג' לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו כי אנחנו יחד נבנה לה אלה ישראל; לפני זה "יחד" פירושו אלה שנבדלים משאר העם ההולכים בדרך לא טובה, וכן אנו קוראים במגילה ה' 1-2: "זה הסרך לאנשי הארץ".

ירושלים והללו באו כנראה ולקחו א. מ. הברמן שזכה בתגלגה על ידו זוכה את הרבים. בשאנחנו באים להעיר את ספרו עדה זו דות, מגילותות כדווים מ'ם מזדבר יהודה מן הדואי הוא לזכיר איך התפתחו והתרבו ידיעות וממציאות שאיש לא העוז לצפות להן.

וראה זה פלא! עיון קל העמיד חמש — סgal, סוקנייה, ח. א. גינזבורג — על כה, שבין שרידים שנמצאו עת נמצאים טכסטים וקטעי טכסטים אשר מקורתם היא אותה בית עצמה, מהמנה זבח שכטר לפניו שני דורות לפני צוא שרידים אחרים בסביבה אחרת גמרי. עוד נראה שדווקא ההזדהות זאת מעמידהנו לפני בעיות שונות חמורות, אכן הנבר עצמו נעלם הרגע מכל ספק.

הברמן הדפיס מחדש שני טכסטים שנמצאו עכשו בדבר יהודה שכבר נתפרסמו בצלומים ובתעתיקים מטע בית זספר האמריקאי לחקר המזרח הלא הם "פְשָׁר חַבּוֹקָךְ" מדרש עתידי המכון לחקוק א' ויב' שנתחבר בחוגי הכרם ומגילת "סרכי היחיד" (שהמהדר קור ומכילת הסרכים), קטעים שונים מהמקילים מעין "תקנון", הוראות וחוקים לחברי הבית. ייפה עשה שהוסיפו עליהם מהדורה חדשה של "ספר ברית דמשק" ("החברה הצדוקית") של שכטר שאמנים בניגוד מה להכרזה "מגילות קדומות מדבר יהודה" לא נמצא בעי פשחה, אלא שגם הוא משקף אותה הudge ואות חייה הפנימיים, גם בשלב אחר מאשר סרכי היחיד. מה דירתו שני הברמן מצטיינת בכך שהיא שמה דיר הוסיף ניקוד ופיסוק לטכסטים. דבר זה עלול לעורר פקופקים ואפיו ערעורים בין החכמים, שהרי כתיב הטכסטים שונה לא מעט מכתיב בעל המסירה שאנו רגילים בו. אין אנחנו שבא לנקד טכסטים כאלה מסתכנים לשבש אותם. ואילו דامت אין ספק שהמהדר טעה בכך מקומות בניקוד ובפיסוקו. הוא בעצם מודה בזו בפה מלא, ויש דברים שהוא תיקן כבר בשלמות ותיקונים. ובכלל זאת אפשר לומר כאן שההפסד יצא בשבר. הלא מהדורה זו מאפשרת בפעם הראשונה לקורא המשכיל, שעד עבשו לא יכול לעקוב אחרי המזיה וחשיבותה אלא מתייך העתונות לבוא ברגע ישיר עטם הטכסטים, לעמוד על תכנים מתוונת קרייה עצמית,ילקבל תמונה ולוא אז מטיסטשת — מפרשנה חדשה בתולדותינו המתגלית והולכת נגד עינינו. ו

זה קרוב לששים שנה זכה ד"ר ש. ג. שכטר מגדולי חכמי ישראל להוציא תלומות לאור ב글ותו את גניזת קהיר שבמצרים. בין אלף הטכסטים שנמצאו שם היו כמה קטעים שהשתוו כנראה לבתי כת אחת, שעד אז לא נשאר לה זכר בתולדות עמנון. שכטר אהידר את הקטעים האלה שקרא אותם בשם: "קכע'ים מתוך חבור צדוקי" והוא הביע השערות על ארפי הבית וצל תולדותיה, שמאן לא פסכו חכמים מלטפל בהן בקרם את ה- חיבור הנ"ל בשם "ספר ברית דמשק". ברם שכטר בשעתו כתוב בהקדמתו: שום איש לא ישמח יותר ממוני אם לרגלי מחקרים חדשים בחומר הגניזה יתגלו קטעים נוספים, שיופיעו או רחשי על תולדות הבית הזאת, ואפיו אם יהיה כדי לבטל את הנחותי. והנה התה- רחש הנס. על ברחבי אנו קוראים: מי יגלה עפר מעיניך רבוי שלמה זלמן! ר' הרוי הבית שאתה מרחוק ראית את קצה גתועורה לחיים חדשים לעיני הדור ש- קם אחריך!

ידעו הוא לכל שלפני חמש שנים מצאו ביזואים ערביים במדבר יהודה במערה שצל יד עיון פשחה, מגילות עברית עתיקות מאד. בבדיקה נוספת נofsת מצאו באותה המערה בין השאר מכת אות של יתר ממחמשים בדים מהתקופה ההלניסטית. מכאן יצא שהמערה הייתה בשימוש מהحسن לספריה מקיפה בת מאות מגילות ומעלה, ומה שמצוות בעה הוא רק שריד קטן, מעט מזער מ- זה שהיה. את מרבית המגילות כבר הוציאו בהזדמנות קידמת. ואולי נוכל למצוא להצעיע על ההזדמנות הזאת. בישוף ס. ר' מספר לנו, שבסוף המאה השמינית מצא צייד ערבי "בבית סלע קטן על יד יריחו" הרמה כתבי יד עתיקות הערבי הודיע על כך ליודי

) עם הופעת ספרו של א. מ. הברמן: עדות ועדות, הייצ' מהברות לספרות ירושלים תש"ב.

עדות רעדות^{*}

תיתני ליה למר א. מ. הברמן שזכות
נתגלглаה על ידו וזוכה את הרבים.
כשאנחנו באים להעניק את ספרו
עד מה זעדרת, מגילותות קדו-
מיים מצד בר יהודה מן ה-
ראוי הוא לזכור איך התפתחו והתרבו
ידיעותינו בפרשת "עדת" זו לרגלי תגי-
ליות ומיציאות שאיש לא העוז לצפות
להן.

זה קרוב לששים שנה זמה ד"ר ש.
ג. שכטר מגדולי חכמי ישראל להוציא
תעלומות לאור בגלותם את גניזת קהיר
שבמצרים. בין אלף הטבטים שנמצ-
או שם היו כמה קטעים שהשתינו כ-
נראה לבתי כת אחת, שעד אז לא
נשאר לה ذכר בתולדות עמנוא. שכטר
הודיע את הקטעים האלה שקרא אותן
בשם: «קכעימים מתוד חבור
צדוקי» והוא הביע השערות על אר-
פי הכת ועל תולדותיה, שמאז לא פס-
קו חכמים מלטפל בהן בקרם את ה-
חיבור הנ"ל בשם «ספר ברית דמשק».
ברם שכטר בשעהו כתוב בהקדמותו:
שם איש לא ישמח יותר ממני אם ל-
רגלי מחקרים חדשים בחומר הגניזה
יתגלו קטעים נוספים, שייפויו או רוח-
על תולדות הכת הזאת, יאפשרו אם יהיה
בهم כדי לבטל את הנחותי. והנה הת-
רחש הנס. על ברחבי רבי שלמה זלמן! ר-
ברי הכת שאתה מרחוק ראית את קצה
גתוערה לחיים חדשים לעיני הדור ש-
כם אחריך!

וראה זה פלא! עיון קל העמיד ח-
רים — סgal, סוקנייק, ח. א. גינזבור-
ג. על כן, שבין שרידים שנמצאו
עת נמצאים טבטים וקטעי טבSTEI
אשר מכוורתם היא אותה כת עצמה, ל-
ממיה זבח שכטר לפני שני דורות לפני
צוא שרידים אחרים בסביבה אחרת
גמר. עוד נראה שדוקא ההזדהות
זאת מזמידתו לפני בעיות שונות וח-
ומרות, אכן הדבר עצמו נעלם הום
מכל ספק.

הברמן הדפיס מחדש שני טבטים
שנמצאו עכשו במדבר יהודה שכ-
נתרנסמו בצללים ובתעתיקים מטע-
בית הספר האמריקאי לחקר המזרח
הלא הם «פְּשָׁר חַבּוֹקָק» מדור עתיק
לחבקוק א' יב' שנתחבר בחוגי הכרו-
ומגילת «סרכי היחד» (שההדייר קור-
לה: « מגילת הסרכים ») קטעים שונים
המכילים מעין «תגנון», הוראות ו-
חוקים לחברי הכת. ייטה עשה שהוסי-
עליהם מהדורה חדשה של «ספר בר-
דמשק» («הboratzoki» של שכטר)
שאמנם בניגוד מה להברזה « מגילות
קדומים ממדבר יהודה » לא נמצא בעי-
ושׂרֵה. עיון קל העמיד חרים — סgal, סוקנייק, ח. א. גינזבור-

פשה'ה, אלא שם הוא משקף אחר
דעתה ה!עדיה" ואת חייה הפנימיים, אף
גם בשלב אחר מאשר סרכי היחיד. מה
DIRHTO SHI הברמן מצטיינת בכך שהמה
DIR הוסיף ניקוד ופיסוק לטכסטים. דבר
זה עלול לעורר פקופים ואפלו ערד
עוריות בין החכמים, שהרי כתיב ה-
טכסטים שונה לא מעט מכתיב בעל
המסורת שאנו רגילים בו. אין אנחנו
עומדים על טיב הברתם הנכונה ומדובר
שבא לנקד טכסטים כאלה מסתכו ל-
שבש אותם. ואלי בא דאמת אין ספק
שהמהדר טעה בכמה מקומות בניקודו
ובפיסוקו. הוא בעצמו מודה בזיה בפ-
מלא, ויש דברים שהוא תיקן כבר ב-
השלמות ותיקונים. ובכלל זאת אפשר
לומר כאן שהפסד יצא בשכלה. הל-
הדוורה זו מאפשרת בפעם הראשונה
לקורא המשכיל, שעד עבשו לא יכ-
לעקוב אחרי המציה וחשיבותה אלא
מתוך העתונות לבוא ברגע ישיר ענו-
עם הטכסטים, לעמוד על תוכם מתוון
קריائية עצמית, ולקבל תמונה ולוא א-
מיטשטשת — מפרשנה חדשה בתולדות
עמו המתגלית והולכת נגד עינינו. ו-

ידוע הוא לכל שלפני חמש שנים
מצאו בידואים ערביים בדבר יהודה
במקרה שעזל יד עין פשה'ה, מגילות
ערבית עתיקה מאד. בבדיקה נוספה
מצאו אותה המערה בין השאר מכת-
אות שיתר מהמשים בדים מהתקופה
ההיליניסטית. מכאן יצא שהמערה ה-
זאת שמשה מחסן לספריה מקיפה בת
מאהים מגילות ומעלה, ומה שמצוין כי
עת הוא רק שריד קטן, מעט מזער מ-
מה שהיה. את מרבית המגילות כבר
זריאו בהזמנות קידמת. ואולי נוכל
עדיין להזכיר על ההזמנות הזאת.
בישוף ס. ר. מספר לנו, שבסוף המאה
השמינית מצא צייד ערבי "בבית סלע
קטן על יד יריחו" הרבה כתבי יד
עתיקים הערבי הודיע על כך ליודי

*) עם הופעת ספרו של א. מ. הברי
מן: עדיה ועדות, הייצ' מחברות לסת-
רות ירושלים תש"ב.